

ХАЛҚ СҮЗИ

2020 йил – ИЛМ, МАЪРИФАТ ВА РАҶАМЛИ ИҚТИСОДИЁТНИ РИВОЖЛАНТИРИШ ЙИЛИ

КОРХОНАЛАРДА ХАЛҚАРО СТАНДАРТЛАР МАНЗИЛЛИ ЖОРӢ ҖИЛИНАДИ

Президент Шавкат Мирзиёев
28 сентябрь куни техник жиҳатдан
тартиби солиши, стандартлаштириш
сертификатлаш ва метрология
тизимидағи ислоҳотлар натижадорлиги
муҳокамасига бағишинган
йигилиш ўтказди.

Махсулотлар сифати ва ракобатдошлигини ошириш учун
миллий стандартларни ҳаҳон талабларига мослаштириш ҳамда
корхоналарга жорӣ қилиш жуда муҳим хисобланади. Сүнгиги
йилларда мамлакатимизда стандартларнинг 43 фозии халқаро
мөъబарлар билан уйнӯлаштирилиб, уларнинг сони 12 мингтага
етказилид. Бундай ишлар натижасида экспорт имкониятлари
кенгаймоқда.

Мисол учун, 21 та корхонада тўқимачилик ва трикотаж
товарларига Европанинг "ОЕКО-Тех" ва "Sedex" стандартлари
жорӣ қилинди. Жумладан, Андикондаги "Samo Textile" Европа
бозорларига 5 миллион долларлик маҳсулот билан чиди.
Бухороддаги "Bukhara Cotton Textile" МҲЖ ҳам АҚШ, Германия,
Буюк Британия ва Туркияга 5 миллион долларлик экспорт киди.

Шунингдек, машири техника, кабель, тибиёт буюмлари
ишлаб ҷиҷарувчи корхоналарда 17 турдаги махсулот
хавфзилигини тасдиқлови машҳур "СЕ" маркировкаси жорӣ
етилгани натижасида Европанинг 8 та давлатига экспорт
бошланди.

Бу борадига ишлар изчил давом этирилмоқда. Йил охиригача
озиқ-овқат, металургия, енгил саноат бўйича 14 та лаборатория
модернизацияси якунланади.

Йигилишда шу пайтгача бажарилган ишлар натижадорлиги
тахилил қилиниб, гандаги муҳим масалалар кўриб чиқиди.

Давлатимиз раҳбар "Ўзстандарт" агентлигини миллий орган
макомига олиб ҷиҷиши, корхоналарда янги стандартларни
манзили жорӣ қилиш асосий вазифа эканини тақдидади.

— Миллий стандарт "овози жаранглаши" га
эришишимиз керак, — деди Шавкат Мирзиёев.

Келгуси йил якунига қадар халқаро стандартлар сонини
14 мингтаги, ўйнунг дарражасини 50 фоизга етказиш вазифаси
бепиланди.

Мутасаддики вазирлигига стандартларни ҳаҳон талабларига
корхоналарида "ОЕКО-Тех" мөъбери, электр техникиси тармогида
"СЕ" маркировкаси ҳамда қышлок хўжалиги "Global G.A.R." ва
"Organic" тизимларни кўллашни ҳенгайтириш бўйича
топшириклар берилди. Халқаро стандартларни таътиф килаётган
корхоналарга кўмаклашиб, бунга кетадиган ҳаражатнинг бир
қисмини Экспортнирагтаблантириш агентлиги томонидан
қоплаб бериш муҳимлиги таъкидланди.

— Агар маҳсулот халқаро сертификатга эга
бўласа, у ҳеч қаён роҳбартардosh бўла олмайди.
Мамлакатда ҳар бир тадбиркор стандартни билиши,
таниши керак, шундай муҳит юратиш зарур, — деда
тавқидади Президент.

"Ўзстандарт" агентлигига автомобиль компонентлари, кимё,
озиқ-овқат, куриш материаллари тармокларидан халқаро
стандартларни жорӣ этиш бўйича 2021 йилга мўлжалланган
"ўйларнадорлари" ишлаб ҷиҷиши топширилди.

Дунёда завод, ва фабрикалар ўз махсулотларини бозор
талаబлари асосидаги ташкиллаштириб боради. Шу таҳрибадан
келиб чиқиб, ишлаб ҷиҷарувчилар имкониятни чеклаётган
мөъబарларни ихтиёрийга ўтказиш қераклиги қайд этилди.

5 мингдан зиёд ёки стандартларни бекор килиш, махсулотлар
хавфзилигини тасмилаш технико-регламентларни Европа ва
Евросиб иктисодий иттифоқи талабларига мослаштириш бўйича
курслатмалар берилди. Шу билан бирга, сифатсан импорт
товарлар кириб келишини оғдини олиш максадида хавфзилик
талаబлari сони ва қарори оширилди.

Йигилишда Президент "Ўзстандарт" агентлигининг халқаро
стандартлаш ва метрология ташкилларидаги иштирокини
фаоллаштириш мүхимлигини таъкидлadi.

Мазкур агентлика Европа иктисодий комиссияси техник
кўмитаси билан курилган меварад бўйича келишувга эришиш,
келгуси йилда Халқаро аккредитация форумига тўлақони аъзо
бўлиш вазифаси қўйildi.

Соҳага доир илм-фан ва таълимни ривожлантириш
масалалари ҳам этбиор қартилди. Келгуси йилдан Тошкент
давлат техника университети билан энергия самародорлиги,
Кимё-технология институти билан қишлоқ ҳўжалиги махсулотлari
генетикини, Тўқимачилик сурʼи илмий институти билан
синтетик толалар, Илғор технологиялар маркази билан
ҳамкорликда биологик фоал қўшилмалар йўналишида илмий
тадқиқорлар олиб бориш муҳимлиги айтилди.

Шунингдек, Ўзбекистон милий метрология институтида
курилган материаллари, сув тековчи ҳамда ахборот
технологиялари бўйича кефедарлар ташкил этилди бўлганди.
Инновацион ривожланиш вазирлиги илмий ишламалар
грантлар ахратади.

Йигилишда "Ўзстандарт" агентлиги томонидан амалга
оширилётган ишлар ва келгуси режалар юзасидан тақдимот
ўтказили.

ЎзА.

Америкалик эксперлар:

«ЎЗБЕКИСТОННИ ЁРҚИН КЕЛАЖАК КУТМОҚДА»

Президентимиз Шавкат Мирзиёевнинг Бирлашган
Миллатлар Ташкилоти (БМТ) Бош Ассамблейсининг
75-сессиясидаги нутқи халқаро майдонда жуда катта
акс садо берди. Айни кунларда дунёга машҳур

«Халқ сўзи» учун маҳсус

Ариэль КОЭН,
АҚШнинг Халқаро алоқалар бўйича кенгаси
аъзовиси, Соилик ва инвестициялар бўйича
халқаро маркази бош эксперти:

— Президент Шавкат Мирзиёевнинг нутқи
ни дикқат билан тингладим. Ўзбекистон
раҳбари БМТ Бош Ассамблейсида илк бор
ўзбек тилида нутқ сўзлари ва жуда муҳим
гапларни айтди.

Биринчидан, мамлакатнинг етакчиси XXI аср —
ахборот технологиялари, транспорт тизимлари ва глобал
тазиминот "занжирлари"нинг ўзаро боғликлigi асрида
Ўзбекистон халқ фаровонлиги учун ўта долзарб бўлган

сиёсатчилар, эксперлар, олим ва
мутахассислар давлатимиз раҳбари томонидан
илгари сурилган муҳим ташабbusлар хусусида ўз
муносабатларини билдиришмокда. "Халқ сўзи"

газетаси мухбири мамлакатимизнинг
АҚШдаги элчихонаси кўмагида американлик
экспертларнинг фикр-мулоҳазаларини
ёзиб олди.

кенг кўлами иктисодии ислоҳотларга содиклигини байди
килди. Шу нутқан назардан Ўзбекистон дунёга таклиф
қиладиган нарасалар бор. Ҳусусан, мамлакат жаҳондаги
энг яхши пахта ишлаб ҷиҷарувчisi хисобланади. Илғари
маҳбуброй меҳнат ҳамда болалар меҳнати билан бўғ
лил муммалор мавҳид эди. Бугунги кунга келиб, улар
га бутунлай барҳам берилди. Бу эса дунё бўйлаб
таснифи кийим-кечак брендларни томонидан ўзбек
пахтасини сотиб олиш учун катта имкониятлар очди.

Иккинчидан, Ўзбекистонда шижоатли ёш аҳоли
қатлами бор. Улар билим олиб, тегиси маълумотга
эга бўшилари ва истиқболи кадрларга айланышлари
мумкин.

Учинчидан, Ўзбекистоннинг Марказий Осиёдаги
стратегия ўрни ўта муҳим. Мамлакат Афғонистон билан
ёнма-ён жойлашган бўйли, расмий Тошкент

тинчлиқ ташабbusларини доимо кўллаб-куватлайди
ва барча иштироки томонлар билан бу борада музо
каралар олиб боради. Колаверса, Ўзбекистон минта
канни янада кенгроқ интеграция қилиш йўлида фаол
қадамлар ташлаяпти.

Тўртмичидан, Президент иқлим ўзғаришлари ва Орол
денгизининг фожиали муаммосини, шунингдек, ушбу экол
оғза оқибатларини юмаштасиши бўйича амалга оши
рилётган чора-тадбирларни қайд этиб ўтди. Фикримча,
бу — бутун дунёга тегисли муммо. Чунки Орол денгиз
нинг куриши туфайли унинг ўрнида пайдо бўлган
захарли туз ҳавога кўтарилиб, бабоз Антарктида ва
Жанубий Америкагача етиб боради. Шундай экан, Орол
денгизи оқибатларини бартараф этиш устида барчамиз
ишашишимиз керак.

►2

Ўзбекистон –
келажаги
буюк
давлат

Сайтимизга ўтиш учун QR-кодини
телефоннинг орқали сканер килинг.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг
ҚАРОРИ

«ЛАЗГИ» ХАЛҚАРО РАҶС ФЕСТИВАЛИНИ ТАШКИЛ ЭТИШ ВА ЎТКАЗИШ ТЎҒРИСИДА

Мамлакатимизнинг бой раҷс санъати тарихида алоҳида ўрин
егаллаган "Хоразм лазги раҷси" ўзига хос ижро услуби ва
жозибаси билан нафакат Ўзбекистонда, балки чет давлатларда
ҳам машҳурdir. ЮНЕСКО томонидан "Хоразм лазги раҷси"
инсоннингномид мадданий мероси рўйhatига кирифтаганилиги
ҳам унинг бетакор санъат эканлигидан далолат беради.

"Хоразм лазги раҷси" санъатнинг асрӣ анъаналарини сақлаш
ва ривожлантириш, раҷс санъати орқали халқлар ўртасидаги
дустлик, бирорадлик ришталарни мустаҳкамлаш, халқаро миёсда
иходий ҳамкорлик қўлманини ва мадданий алоқаларни янада
кенгайтириш максадида:

1. Мадданият вазирлиги, Фанлар академияси ва Хоразм вилояти
хокимлигининг 2022 йилдан бошлаб ҳар иккى йилда бир
маротаба 25 – 30 апрель кунлари Хива шаҳрида
"Лазги" халқаро раҷс фестивалини (кейинги ўринларда —
Фестиваль) ҳамда унинг доирасида халқаро илмий-амалий
конференцияни ўтказиш тўғрисидаги таклифи мавқуллансан.

2. Кўйидагилар:

"Лазги" халқаро раҷс фестивалига тайёргарлик
кўриши ва уни ўтказиш бўйича ташкилий қўмита (кейинги
ўринларда — Ташкилий қўмита) таркиби 1-иоловга мувофиқ;

"Лазги" халқаро раҷс фестивалини ўтказиш тартиби
тўғрисидаги низом 2-иоловга мувофиқ тасдиқлансан.

3. Хоразм вилояти ҳокимлиги ва Мадданият вазирлиги
Фестивалини ташкил этиш ва ўтказиш бўйича мосақул органлар
тиббати:

2021 йил 1 декабрга қадар таҳрибали режиссёр, таникли
санъаткор, продюсер, композитор, шоир ва соҳанинг малакали
мутахассисларини жалб этган холда Фестивалнинг очилиши
ёпиши маросимлари сценарийни таҳдидади;

1 февралга қадар Фестиваль ва унинг доирасида ўтказиладиган
"Ўзбек милий раҳсиянинг жаҳон раҷс санъатидаги
ўрни" мавзусидаги халқаро илмий-амалий конференцияядা:

2. Кўйидагилар:

2022 йилдан бошлаб ҳар иккى йилда бир
маротаба 25 – 30 апрель кунлари Хива шаҳрида
"Лазги" халқаро раҷс фестивалини (кейинги ўринларда —
Фестиваль) ҳамда унинг доирасида халқаро илмий-амалий
конференцияни ўтказиш тўғрисидаги тасдиқлансан.

3. Мадданият вазирлиги, Фанлар академияси ва Хоразм вилояти
хокимлиги ва Мадданият вазирлиги

(кейинги ўринларда — илмий-амалий конференция) хорижий
мамлакатлардан иштирок этадиган раҷс санъати усталари,
мусиқиашаси ва санъатшунос олимлар, таникли санъаткорлар,
етуқ мутахассислар ва фахрий меҳмонлар рўйхатини
шакллантириш:

5. Ташкил ишлар вазирлиги, Мадданият вазирлиги, Вазирлар
Макомаси хузуридаги ЮНЕСКО ишлари бўйича Ўзбекистон
Республикаси Миллий комиссияси, Хоразм вилояти ҳокимлиги
Фестивалини ўтказиш тўғрисидаги олиғандан Ҳунарманд" ушумаси ва ўзтўқиммасиксаноат"

6. Мадданият вазирлиги Туризмни ривожлантириш давлат
кўмитаси, Ўзбекистон Бадиий академияси, "Ўзбекнино" Миллий
агентлиги, Ўзбекистон Ёзувчilar ушумаси, Ўзбекистон Савдо-
саноат полатаси, "Ҳунарманд" ушумаси ва ўзтўқиммасиксаноат"

7. Мадданият вазирлиги, Фестивалини ўтказиш бўйича "Ичан-қалъа"

макомаси худудида раҷс санъатига оид кўргазмалар, милий
созлар ва либослар, хунармандлилар буюмлари, тасвирий
ва амалий санъат асарлари, ҳайкалтарошлик намуналари, бадиий
хуложати филь

Ўзбекистон Республикасининг ҚОНУНИ

Бюрократик тўсиқлар янада қисқартирилиши ҳамда давлат органлари ва ташкилотлари фаолиятига замонавий бошқарув тамойиллари жорий қилиниши муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг айrim қонун ҳужжатлариiga ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида

(Давоми. Бошлиниши 1-бетда).

2-модда. Ўзбекистон Республикасининг 1994 йил 22 сентябрда қабул килинган 2015—XII-сонли Конуни билан тасдиқланган **Ўзбекистон Республикасининг Мазмурӣ жавобгарлик тўғрисидаги кодексига** (Ўзбекистон Республикаси Олий Конгисининг Ахборотномаси, 1995 йил, № 3, 6-модда; Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисигин Ахборотномаси, 1995 йил, № 9, 193-модда, № 12, 269-модда; 1996 йил, № 5—6, 69-модда, № 9, 144-модда; 1997 йил, № 2, 56-модда, № 4—5, 126-модда, № 9, 241-модда; 1998 йил, № 3, 38-модда, № 5—6, 102-модда, № 9, 181-модда; 1999 йил, № 1, 20-модда, № 5, 124-модда, № 9, 229-модда; 2000 йил, № 5—6, 153-модда, № 7—8, 217-модда; 2001 йил, № 1—2, 23-модда, № 9—10, 165, 182-моддалар; 2002 йил, № 1, 20-модда, № 9, 165-модда; 2003 йил, № 1, 8-модда, № 5, 67-модда, № 9—10, 149-модда; 2004 йил, № 1—2, 18-модда, № 5, 90-модда, № 9, 171-модда; 2005 йил, № 1, 18-модда; Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2005 йил, № 9, 312-модда, № 12, 413, 417, 418-моддалар; 2006 йил, № 6, 261-модда, № 9, 498-модда; 2007 йил, № 10, 536-модда, № 12, 656, 659-моддалар; 2008 йил, № 4, 158, 159, 164, 165-моддалар, № 9, 416, 421-моддалар, № 12, 596, 604, 607-моддалар; 2009 йил, № 4, 181, 189, 192-моддалар, № 9, 486, 488-моддалар, № 12, 640, 641-моддалар; 2010 йил, № 5, 175, 179-моддалар, № 6, 263-модда; 2011 йил, № 1, 1-модда, № 9, 334, 335, 337-моддалар, № 10, 380-модда, № 12, 462, 468, 470, 472, 474-моддалар; 2010 йил, № 5, 175, 179-моддалар, № 6, 231-модда, № 9, 335, 339, 341-моддалар, № 10, 380-модда, № 12, 468, 473, 474-моддалар; 2011 йил, № 1, 1-модда, № 4, 104, 105-моддалар; 2012 йил, № 9, 247, 252-моддалар, № 12/2, 365-модда; 2012 йил, № 4, 108-модда, № 9/1, 242-модда, № 12, 336-модда; 2013 йил, № 4, 98-модда, № 10, 263-модда; 2014 йил, № 1, 2-модда, № 5, 130-модда, № 9, 244-модда, № 12, 341, 343-моддалар; 2015 йил, № 6, 228-модда, № 8, 310, 312-моддалар, № 12, 452-модда; 2016 йил, № 1, 2-модда, № 4, 125-модда, № 9, 276-модда, № 12, 383, 385-моддалар; 2017 йил, № 4, 137-модда, № 6, 300-модда, № 9, 510-модда, № 10, 605-модда; 2018 йил, № 1, 1, 4, 5-моддалар, № 4, 224-модда, № 7, 430, 431, 432-моддалар, № 10, 671, 673, 679-моддалар; 2019 йил, № 1, 1, 3, 5-моддалар, № 2, 47-модда, № 3, 161, 165, 166-моддалар, № 5, 259, 261, 267, 268-моддалар, № 7, 386-модда, № 8, 469, 471-моддалар, № 9, 591, 592-моддалар, № 10, 674, 676-моддалар, № 11, 787, 791-моддалар, № 12, 880, 891-моддалар; 2020 йил, № 1, 4-мода, № 3, 203, 204-моддалар, № 7, 449-модда) кўйидаги ўзгарташлар киритилсан;

1) 6-модда чиқарип ташлансан;

2) 291-модда биринчи қисмининг «а» кичик бандидаги «131, 135 (хайдовчиларнинг малака оширишдан ўтганини тўғрисидаги сертификати ёнида мавжуд бўлмаганини

холлари бундан мустасно), 135-моддаларидаги» деган сўзлар (транспорт ососиталири эгаларининг фуқаролик жавобгарлигини мажбурий суругта килиш бўйича суруга полиси, хайдовчиларнинг малака оширишдан ўтганини тўғрисидаги сертификати ёнида мавжуд бўлмаганини холлари бундан мустасно)» деган сўзлар билан алмаштирилсан.

3-модда. Ўзбекистон Республикасининг 1995 йил 21 декабрда қабул килинган 161—I-сонли Конуни билан тасдиқланган **Ўзбекистон Республикасининг Мехнат кодексига** (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисигин Ахборотномаси, 1996 йил, 1-сонга илова; 1997 йил, № 2, 65-модда; 1998 йил, № 5—6, 102-модда, № 9, 181-модда; 1999 йил, № 1, 20-модда, № 5, 124-модда, № 9, 229-модда; 2000 йил, № 5—6, 153-модда, № 7—8, 217-модда; 2001 йил, № 1—2, 23-модда, № 9—10, 165, 182-моддалар; 2002 йил, № 1, 20-модда, № 9, 165-модда; 2003 йил, № 1, 8-модда, № 5, 67-модда, № 9—10, 149-модда; 2004 йил, № 1—2, 18-модда, № 5, 90-модда, № 9, 171-модда; 2005 йил, № 1, 18-модда; Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2005 йил, № 9, 312-модда, № 12, 413, 417, 418-моддалар; 2006 йил, № 6, 261-модда, № 9, 498-модда; 2007 йил, № 10, 536-модда, № 12, 656, 659-моддалар; 2008 йил, № 4, 158, 159, 164, 165-моддалар, № 9, 416, 421-моддалар, № 12, 596, 604, 607-моддалар; 2009 йил, № 4, 181, 189, 192-моддалар, № 9, 486, 488-моддалар, № 12, 640, 641-моддалар; 2010 йил, № 5, 175, 179-моддалар, № 6, 263-модда; 2011 йил, № 1, 1-модда, № 9, 334, 335, 337-моддалар, № 10, 380-модда, № 12, 462, 468, 470, 472, 474-моддалар; 2010 йил, № 5, 175, 179-моддалар, № 6, 231-модда, № 9, 335, 339, 341-моддалар, № 10, 380-модда, № 12, 468, 473, 474-моддалар; 2011 йил, № 1, 1-модда, № 4, 104, 105-моддалар; 2012 йил, № 9, 247, 252-моддалар, № 12/2, 365-модда; 2012 йил, № 4, 108-модда, № 9/1, 242-модда, № 12, 336-модда; 2013 йил, № 4, 98-модда, № 10, 263-модда; 2014 йил, № 1, 2-модда, № 5, 130-модда, № 9, 244-модда, № 12, 341, 343-моддалар; 2015 йил, № 6, 228-модда, № 8, 310, 312-моддалар, № 12, 452-модда; 2016 йил, № 1, 2-модда, № 4, 125-модда, № 9, 276-модда, № 12, 383, 385-моддалар; 2017 йил, № 4, 137-модда, № 6, 300-модда, № 9, 510-модда, № 10, 605-модда; 2018 йил, № 1, 1, 4, 5-моддалар, № 4, 224-модда, № 7, 430, 431, 432-моддалар, № 10, 671, 673, 679-моддалар; 2019 йил, № 1, 1, 3, 5-моддалар, № 2, 47-модда, № 3, 161, 165, 166-моддалар, № 5, 259, 261, 267, 268-моддалар, № 7, 386-модда, № 8, 469, 471-моддалар, № 9, 591, 592-моддалар, № 10, 674, 676-моддалар, № 11, 787, 791-моддалар, № 12, 880, 891-моддалар; 2020 йил, № 1, 4-мода, № 3, 203, 204-моддалар, № 7, 449-мода) кўйидаги ўзгарташлар киритилсан;

2) 80-модда биринчи қисмининг иккичи ҳатбошидаги «туғилганик тўғрисидаги гувоҳнома ва турар жойидан маълумотномани» деган сўзлар «туғилганик гувоҳномага хисобла олинган ҳолда худудий меҳнат органлари томонидан белgilanadi»;

3) 63-модданинг учинчи ҳатбоши кўйидаги таҳрирда баён этилсан:

«таклиф этилган иш доимий яшаш жойидан анча узоқ бўлса

ва транспортда катнаш жихатдан куляйлиги (йўл кўйилиши мумкин бўлган узоқлиги) мазкур жойидаги жамоат транспортни тармоғининг ривожланганига хисобла олинган ҳолда худудий меҳнат органлари томонидан белgilanadi»;

4-модда. Ўзбекистон Республикасининг 1996 йил 27 декабрда қабул килинган **«Атмосфера ҳавосини мухофаза килиш тўғрисидаги»** 353—I-сонли Конуни (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисигин Ахборотномаси, 1997 йил, № 2, 52-модда; 2003 йил, № 9—10, 149-модда; Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2006 йил, № 10, 536-модда; 2013 йил, № 4, 98-модда; 2017 йил, № 9, 510-модда; 2019 йил, № 3, 164-модда) **13-моддасининг матнидаги «маҳаллий давлат ҳокимиюти органлари»** деган сўзлар чиқарип ташлансан.

5-модда. Ўзбекистон Республикасининг 1998 йил 24 декабрда қабул килинган 713—I-сонли Конуни билан тасдиқланган **Ўзбекистон Республикасининг Ўй-жой кодексига** (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисигин Ахборотномаси, 1999 йил, № 1, 4-модда; 2001 йил, № 5, 89-модда; 2004 йил, № 5, 90-модда; Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2006 йил, № 6, 260-модда; 2007 йил, № 1, 3-модда, № 4, 156-модда; 2008 йил, № 12, 640-модда; 2009 йил, № 12, 470-модда; 2011 йил, № 12/2, 365-модда; 2013 йил, № 10, 263-модда; 2014 йил, № 1, 2-модда; 2015 йил, № 8, 312-модда; 2016 йил, № 10, 673, 676-моддалар; 2019 йил, № 1, 1-модда, № 4, 199-модда) кўйидаги ўзгарташлар киритилсан;

1) 111-модда иккичи қисмининг:

учинчи ҳатбоши чиқарип ташлансан;

2) 117-модда иккичи қисмининг:

учинчи ҳатбоши чиқарип ташлансан;

5-модда. Ўзбекистон Республикасининг 1997 йил 26 декабрда қабул килинган **«Ўсимлик дунёсини мухофаза килиш ва ундан фойдаланиш тўғрисидаги»** 543—I-сонли Конунига (Ўзбекистон Республикасининг 2016 йил 21 сентябрда қабул килинган ЎРК-409-сонли Конуни таҳририда) (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2016 йил, № 9, 274-модда; 2017 йил, № 9, 510-модда; 2018 йил, № 1, 4-модда; 2019 йил, № 8, 470-модда) кўйидаги ўзгарташлар ва қўшилма киритилсан:

1) 34-модда иккичи қисмининг тўртинчи ҳатбошидаги «маҳаллий давлат ҳокимиюти органларини» деган сўзлар «Ўзбекистон Республикаси Экология ва атроф-муҳити мухофаза килиш давлат қўмитасининг Коракалпогистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳидаги худудий бўлнимларини ўзгарташлар ва қўшилма киритилсан:

2) 45-модданинг биринчи қисми: тўртинчи ҳатбошидаги «ерлардаги дараҳатлар ва буталарни кесиш, ёввойи ҳолда ўсувчи ўсимликларни чорваликли эҳтиёжлари учун тайёрлаш ва чорваларнинг молларни ўтлатиш учун» деган сўзлар билан алмаштирилсан;

3) 46-модданинг биринчи қисми: тўртинчи ҳатбошидаги «ерлардаги дараҳатлар ва буталарни кесиш, ёввойи ҳолда ўсувчи ўсимликларни чорваликли эҳтиёжлари учун тайёрлаш ва чорваларнинг молларни ўтлатиш учун» деган сўзлар билан алмаштирилсан;

4) 47-модданинг биринчи қисми: тўртинчи ҳатбошидаги «ерлардаги дараҳатлар ва буталарни кесиш, ёввойи ҳолда ўсувчи ўсимликларни чорваликли эҳтиёжлари учун тайёрлаш ва чорваларнинг молларни ўтлатиш учун» деган сўзлар билан алмаштирилсан;

5) 48-модданинг биринчи қисми: тўртинчи ҳатбошидаги «ерлардаги дараҳатлар ва буталарни кесиш, ёввойи ҳолда ўсувчи ўсимликларни чорваликли эҳтиёжлари учун тайёрлаш ва чорваларнинг молларни ўтлатиш учун» деган сўзлар билан алмаштирилсан;

6) 49-модданинг биринчи қисми: тўртинчи ҳатбошидаги «ерлардаги дараҳатлар ва буталарни кесиш, ёввойи ҳолда ўсувчи ўсимликларни чорваликли эҳтиёжлари учун тайёрлаш ва чорваларнинг молларни ўтлатиш учун» деган сўзлар билан алмаштирилсан;

7) 50-модданинг биринчи қисми: тўртинчи ҳатбошидаги «ерлардаги дараҳатлар ва буталарни кесиш, ёввойи ҳолда ўсувчи ўсимликларни чорваликли эҳтиёжлари учун тайёрлаш ва чорваларнинг молларни ўтлатиш учун» деган сўзлар билан алмаштирилсан;

8) 51-модданинг биринчи қисми: тўртинчи ҳатбошидаги «ерлардаги дараҳатлар ва буталарни кесиш,

Зулмат бағридаги нур

Бир киши тунда ілгіг чиди. Теварактароф зимистон зди. Үкөлиб-сүрилип бораркан, үзәкә митиллаш турган шұлланы пайда. Ілгівүй-чүкүлардан, ёлғызәк сұмқойлардан, үрү-кирлардан ошиб үтіб, ніхоян, зиёда яқинлашы. Бундок қараса, бир кекса киши олов ёқиб үтирибы. Зимистонда юверарив толиканан үштап болири. Сизде киши олов ёқиб үтирибы. Ҳаммадан үзіб кетмасаң, мен қария.

— Хуш келисан, ўғлим, оловнинг тағидан бахраманд бул, — деди қария бу гандан мамнун були...

Бу ривоят замырда катта фалсафий маъно мұжассан. Гап шундаки, бу дүнеге келгән ҳар бир инсон корониг тун күйнідеги ілғовни мәкомидайдар. Агар зиё — билим бүлмаса, дүне зимистонда улоқиб-адаш кетиш хеч ғап эмес. Илм инсонни зулматдан ёрғулышты олип чиқиши барчага айн қақызды. Үйларнан ёртіб, алапқыбат кишини мурод-максадига еткәндә.

Биз камоли эктиром билан мұаллим, устоз, мұраббай себ атайдын захмат-каш инсондал эса олис мәнзилләрда олов ёқиб үтириган нуроний зотта ўхшайды. Мұаллим ўғы мұрга таффакурлар учун дүнә сирларни очиши, уларнинг көлажак хәтиенін янада ёрқынлаштырылаштырилді. Шу болса, бизнинг ҳаёт үйлімис нұрағыш, устозлар берган билим эса бизни мәқсад сари әлдінде.

Демек, айтыш мумкинки, зиё тараптұчи инсондар — мұаллимларнинг инсон ҳәтіндеги үрнін бекітісі...

«Оlamda xech нарса китобчалик завқ берә олмайды»

Яқында тенгшөд дүстүр билан шу мавзуда сұхбатлашғанимиздә, унинг күзләри қарақатек кеттәндей бўлди. Адамасам, у ҳәйән болалик оламига шўйғиб кетди.

Чунки ўзим ҳам шу топда анда шундай кечинмалардан сармас этдим.

— Биринчи мұалимамизин ҳеч қачон унтулмайман, — деди у ҳаяжон билан, — кўлумга илк бор қалам тутган устозимизга алохида күрмат билан «мұаллим» деб мурожаат қиласадик, ҳатто, унинг исмины ҳам биласмади. У киши биринчидан үчүн Мұаллим, яны илохий бир зот эди. Кейин билсам, исми Ҳонж ая қсан. Жудайм меҳрибон, болажон инсон эди. Бу мүнис аёл бигза биринчи синфада дарс берган. Ҳарф танитып, ёзиши ўргатган. Синфимиздеги барча болалар уни ўз онасидек яхши кўради. Иккинчи синфа ўтганимизда бу меҳрибон аямз бетоб бўлиб қолиб, ўрни-

га Мамажон мұаллим бизга дарс берга бошады. Кечагидек зесимда, устоз биз билан танишувни ҳар биримизге китоб ўқытиб куришдан бошлаган зди. Мен ерга урса кўка салгыйдиган, ўйинкарор бола зди. Устоз ҳижжаб, тутилиб-тутилип үкіётганимни кўргач:

— Ие, ўкышин чатоқ-ку? — деди, қизар-бузарид кеттеганимни кўргач, таскин берди. — Ҳенксиз йўқ. Сен бунгук катта танафусда мактаб күтубхонасига аззо бул. Йирик-йирик ҳарфли китобларни олиб ўқи, ўқибвер. Ҳаммадан үзіб кетмасанг, мен қариф!

Мен шундай килдим. Бир йилнинг нариберисиде күтубхонадага ҳамма китобни хатт қилиб, тез, равон ва ифодали үкиси

римиз гўёки биз учун йўл кўрсатувчи маёк вазифасини ўтар зди. Биз дойм уларга интилардик, улардан том маънода ибрат олардик. Ота-оналаримиз «яхши ўқисан», устозинга ўшаб мактабда болаларга дарс берасан, одамларнинг ҳурмат-иззатига сазовор бўласан», деб ўйт беради. Юрт орасиде ўқитувчинг обўр-мартабаси ана шундай баланд зди.

Аммо кейинчалик шундай дарслар бўлди, ўқитувчининг обўси, нуфузи анна тушнади кетди. Шу топда машҳур қизиқирик тасодиғиан дарванинг тўриб қолган ўқитувчини ҳайдаб чикариб, ўрнига тракторни ўқзасигани ҳакидаги ҳонгомаси ёдга тушади. Минн афуски, ани шу латинчанинг замирда ачич ҳақиқат бор зди.

Ҳотлар амалга оширилиб, ўқитувчиларнинг обўр ва нуфузини ошириш бўйина, таъбир жоиз бўлса, инқиlobий ўзгаришлар рўй берга бошлади. Үн бир ийлilik мактаб таълимига ўтилиши, маълум бир фанларга иктинослаштирилган мактабларнинг ташкил этилиши, ўқитувчи ва тарбиячиларни дала ишлари ва бошқа мажбурий меҳнатга жалб қилиши иллатига буткул барҳар берилши халқимизнинг кўнглидаги иш бўлди.

Этироф этиши керак, юртимизда ҳалқ таълими соҳасида үзгариш ва янгиликлар рўй беряпти. Бу муҳим йўналиш давлатимиз раҳбарининг доимий дикқат-этиборида. Ҳусусан, Президентимиз Ватанимиз мустақилларнинг 29 йиллиги-

якнанда бир ўқитувчи ўйланитири. Қўп қатори камина ҳам шу тўйда иштирок этдим. Таббимни хира қулагина шуки, ош пишадётган дошқозоннинг атрофида хона-дон эгасининг тўрт-беш нафар ҳамкаби бемалол ароқ ичib ўтиради. Улар оёқда туролмайдиган даражада маст бўлиб, оғиздан боди кириб, шоди чикарди. Энг ачиниарлиси, уларнинг атрофида ўзларидан ўқувчилари ўрзалир юрар, улар ҳам устозларидан «ибрат» олиб, ширақайф бўлиб қолган зди. Уларга қараб тириб бе-иҳтияд кўнглидан минг ағасус, ҳайф, устоз деган ном, деган сўзлар кечади...

Турнирни айтганде, таълим — мамлакат тараққиётини белгиловчи муҳим омилардан бири эканлиги кечакат бор зди.

МУАЛЛИМ

Этироф этиши керак, юртимизда ҳалқ таълими соҳасида үзгариш ва янгиликлар рўй беряпти. Бу муҳим йўналиш давлатимиз раҳбарининг доимий дикқат-этиборида. Ҳусусан, Президентимиз мустақилларнинг 29 йиллиги таъланали маросимда сўзлаган нутқида таълим сифатини ошириш, келажагимиз эгалари, умид ва ифтихоримиз бўлган фарзандларимизга ҳар томонлама чуқур ва мукаммал билим берниш, ўқитувчи ва мураббийларнинг жамиятдаги ўрни ва нуфузини янада ошириш, уларни муттасил равишда моддий ва маънавий жиҳатдан рағбатлантириб бориши кун тартибидаги долзар масала сифатини тилга олинди. «Ўқитувчиларнинг ойлик маошини минг долларга чиқариши мустақилларнинг 29 йиллиги таъкидлари мухтарам Юртбошимиз.

борасида устоз айтгандек, ҳаммадан үзіб кетди.

Сұхбатдошим бир муддат ҳәйёлга шўйнди. Унга ҳалқат бермаслик учун мен ҳам сўз қўйдидим.

— Мактабимиз директори бошқача инсон эди, — сўзини деган эттириди у. — У киши йирик гавдади, оқиши юзли, салобатли одам зди. Бошидаги дўлгиси ўзига жуда ярашиб турарди. Бизга адабиётдан дарс ўтадиган. Раҳбар эмасми, бот-бот турли юйларда ўтадиган тадбирлардага кетган кезларда устознинг топшириги бўйича дозлардаги масала сифатини тилга олинди. «Ўқитувчиларнинг ойлик маошини минг долларга чиқариши мустақилларнинг 29 йиллиги таъкидлари мухтарам Юртбошимиз.

— Яхшилаб ўтиштаглар, болалар, оламда хеч нарса китобчалик, бадий адабиётчалик одамга зора берла олмайди, — деди у киши кўпинча.

Хар гал шуларни ёзларканин, шаҳ бебубор дамларга яна кайтиш, устозларидан сабок олгим келади.

Ўқитувчиларнинг маҳалла-кўйда, қишлоқда обўр-эътибори, кадр-киммати баландларигини кўриб, хавасимиз келарди. «Мұаллим келяпти» дейилса, бас, унчамунча одам шошиб қоларди. Ўқитувчиларнинг ҳаётини ўтадиган тадбирлардаги кетган кезларда устознинг топшириги бўйича дозлардаги масала сифатини тилга олинди.

— Яхшилаб ўтиштаглар, болалар, оламда хеч нарса китобчалик, бадий адабиётчалик одамга зора берла олмайди, — деди у киши кўпинча.

Хар гал шуларни ёзларканин, шаҳ бебубор дамларга яна кайтиш, устозларидан сабок олгим келади.

Ўқитувчиларнинг маҳалла-кўйда, қишлоқда обўр-эътибори, кадр-киммати баландларигини кўриб, хавасимиз келарди. Ўқитувчиларнинг ҳаётини ўтадиган тадбирлардаги кетган кезларда устознинг топшириги бўйича дозлардаги масала сифатини тилга олинди.

— Яхшилаб ўтиштаглар, болалар, оламда хеч нарса китобчалик, бадий адабиётчалик одамга зора берла олмайди, — деди у киши кўпинча.

Хар гал шуларни ёзларканин, шаҳ бебубор дамларга яна кайтиш, устозларидан сабок олгим келади.

Ўқитувчиларнинг маҳалла-кўйда, қишлоқда обўр-эътибори, кадр-киммати баландларигини кўриб, хавасимиз келарди. Ўқитувчиларнинг ҳаётини ўтадиган тадбирлардаги кетган кезларда устознинг топшириги бўйича дозлардаги масала сифатини тилга олинди.

— Яхшилаб ўтиштаглар, болалар, оламда хеч нарса китобчалик, бадий адабиётчалик одамга зора берла олмайди, — деди у киши кўпинча.

Хар гал шуларни ёзларканин, шаҳ бебубор дамларга яна кайтиш, устозларидан сабок олгим келади.

Ўқитувчиларнинг маҳалла-кўйда, қишлоқда обўр-эътибори, кадр-киммати баландларигини кўриб, хавасимиз келарди. Ўқитувчиларнинг ҳаётини ўтадиган тадбирлардаги кетган кезларда устознинг топшириги бўйича дозлардаги масала сифатини тилга олинди.

— Яхшилаб ўтиштаглар, болалар, оламда хеч нарса китобчалик, бадий адабиётчалик одамга зора берла олмайди, — деди у киши кўпинча.

Хар гал шуларни ёзларканин, шаҳ бебубор дамларга яна кайтиш, устозларидан сабок олгим келади.

Ўқитувчиларнинг маҳалла-кўйда, қишлоқда обўр-эътибори, кадр-киммати баландларигини кўриб, хавасимиз келарди. Ўқитувчиларнинг ҳаётини ўтадиган тадбирлардаги кетган кезларда устознинг топшириги бўйича дозлардаги масала сифатини тилга олинди.

— Яхшилаб ўтиштаглар, болалар, оламда хеч нарса китобчалик, бадий адабиётчалик одамга зора берла олмайди, — деди у киши кўпинча.

Хар гал шуларни ёзларканин, шаҳ бебубор дамларга яна кайтиш, устозларидан сабок олгим келади.

Ўқитувчиларнинг маҳалла-кўйда, қишлоқда обўр-эътибори, кадр-киммати баландларигини кўриб, хавасимиз келарди. Ўқитувчиларнинг ҳаётини ўтадиган тадбирлардаги кетган кезларда устознинг топшириги бўйича дозлардаги масала сифатини тилга олинди.

— Яхшилаб ўтиштаглар, болалар, оламда хеч нарса китобчалик, бадий адабиётчалик одамга зора берла олмайди, — деди у киши кўпинча.

Хар гал шуларни ёзларканин, шаҳ бебубор дамларга яна кайтиш, устозларидан сабок олгим келади.

Ўқитувчиларнинг маҳалла-кўйда, қишлоқда обўр-эътибори, кадр-киммати баландларигини кўриб, хавасимиз келарди. Ўқитувчиларнинг ҳаётини ўтадиган тадбирлардаги кетган кезларда устознинг топшириги бўйича дозлардаги масала сифатини тилга олинди.

— Яхшилаб ўтиштаглар, болалар, оламда хеч нарса китобчалик, бадий адабиётчалик одамга зора берла олмайди, — деди у киши кўпинча.

Хар гал шуларни ёзларканин, шаҳ бебубор дамларга яна кайтиш, устозларидан сабок олгим келади.

Ўқитувчиларнинг маҳалла-кўйда, қишлоқда обўр-эътибори, кадр-киммати баландларигини кўриб, хавасимиз келарди. Ўқитувчиларнинг ҳаётини ўтадиган тадбирлардаги кетган кезларда устознинг топшириги бўйича дозлардаги масала сифатини тилга олинди.

— Яхшилаб ўтиштаглар, болалар, оламда хеч нарса китобчалик, бадий адабиётчалик одамга зора берла олмайди, — деди у киши кўпинча.

Хар гал шуларни ёзларканин, шаҳ бебубор дамларга яна кайтиш, устозларидан сабок олгим келади.

Ўқитувчиларнинг маҳалла-кўйда, қишлоқда обўр-эътибори, кадр-киммати баландларигини кўриб, хавасимиз келарди. Ўқитувчиларнинг ҳаётини ўтадиган тадбирлардаги кетган кезларда устознинг топшириги бўйича дозлардаги масала сифатини тилга олинди.

— Яхшилаб ўтиштаглар, болалар, оламда хеч нарса китобчалик, бадий адабиётчалик одамга зора берла олмайди, — деди у киши кўпинча.

Хар гал шуларни ёзлар